

TH. RUMPF, *Die Erhaltung der geistigen Gesundheit*.
A. MARCUS und E. WEBER's Verlag, Bonn 1919, 69 blad-
zijden.

Een soort geestelijke eubiotiek geeft de titel te verwachten. Een wetenschappelijken grondslag verwacht men tevens, als men uit de voorrede ziet, dat het boekje zijn ontstaan dankt aan colleges, door den schrijver aan de Bonnsche universiteit gegeven.

De grondslag — de eerste afdeeling, die de ontwikkeling der „geistigen Fähigkeiten” behandelt — stelt teleur. Niet omdat hij „populair” blijkt te zijn, maar omdat hij gelegd schijnt door een onkritischen, dilettant-psycholoog van vóór veertig jaren. De eubiotiek zelf is niet veel meer dan een verzameling — juiste en onjuiste — gemeenplaatsen.

Het geschrift was nu eenmaal aan de redactie toegezonden, en ik heb het doorgelezen; daarom — hoewel zwijgen wellicht beter ware geweest — deze korte „aankondiging”.

C. T. VAN VALKENBURG.

L. BOLK, *Zur Ontogenie des Elefantengebisses*. Jena, GUSTAV FISCHER 1919. Prijs 2.50 mark.

BOLK heeft als n°. 3 zijner *Odontologische Studien* een studie van de ontwikkeling van het gebit bij den olifant, voorzoover dit aan een enkel embryo mogelijk is, het licht doen zien.

De oorzaak, dat deze casuïstiek plaats vindt in de rij der geschriften over algemeene gebitsvraagstukken, vindt zijn oorzaak volgens den schrijver daarin, dat hij reeds in het eerste dier geschriften op het olifantengebít de aandacht heeft gevestigd. Van dit standpunt beschouwd verdient dan ook dit werk meer algemeene belangstelling, dan die van den morpholoog alleen; zij, die de *Odontologische Studien* lezen, zullen dit geschrift, waarin BOLK de merkwaardige verschijnselen in het gebit van den olifant met zijn bekende dimeertheorie in verband brengt, met vrucht bewerken.

VAN DEN BROEK.

FEUILLETON.

DE HEELMEESTER IN DE ACHTTIENDE EEUW.

In het beroemde boek der opschriften van JEROENSE kan men het volgende „Gezang van de Jongens op de Schepen van Oorlog, als de barbier verbinden zal”, lezen:

„Gij kreupelen en blinden,
Kom, laat uw verbinden

Achter de groote mast, bij 't spil,
Daar krijgt ider een plaister, diese hebben wil.
En als de Meester komt, om gelt te halen,
Zo zullen wij hem met vuisten of handspaken betalen.”

Van veel eerbied of waardeering voor het werk van den scheepsheelmeester getuigen deze dichtregelen niet; zijn positie tegenover het scheepsvolk was dan ook een heel andere, dan die van den tegenwoordigen officier van gezondheid tegenover zijn